

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 219/2018-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Eckmann, s. r. o., Mierové námestie 14, Trenčín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ivan Eckmann, vo veci namietaného porušenia čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžr 11/2016 a jeho rozsudkom z 13. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2018 elektronicky a 26. marca 2018 poštou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžr 11/2016 a jeho rozsudkom z 13. decembra 2017.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že na základe rozsudku Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 28 C 126/2017-105 z 28. mája 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 265/2010-144 z 10. novembra 2010 bola určená hranica medzi pozemkami v katastrálnom území [REDACTED] – parcelou č. 2146/7 a parcelou č. 2146/13, a to ako spojnica bodov 45-62, 4 a 45-205 v zmysle geometrického plánu z 12. mája 2009 vypracovaného súdnym znalcom Ing. Š [REDACTED]. Bod 45-62, 4 je tvorený zatepleným rohom rodinného domu súp. č. 972, konkrétne jeho prístavby, ktorý v čase rozhodovania okresného súdu nebol vedený v katastri nehnuteľností. Nehnuteľnosť je vo vlastníctve [REDACTED] (ďalej len „účastníčka 2“). Prístavba nebola v katastri vedená v takom pôdoryse, v akom bola zakreslená v geometrickom pláne znalca Ing. Š [REDACTED], a to z dôvodu, že nebola skolaudovaná. Po predložení kolaudačného rozhodnutia a jeho prílohy (geometrického plánu z 21. júla 2011 vypracovaného Ing. G [REDACTED]) bol záznamom vykonaný ďalší zápis do operátu katastra, a to vyznačenie pôdorysu domu súp. č. 972 do katastrálnej mapy a súčasne zmena výmery parcely č. 2146/5 o výmeru zodpovedajúcu pôdorysu prístavby. Súčasne bola o túto výmeru zmenšená parcela č. 2146/13.

Rozhodnutím bývalej Správy katastra Trenčín, katastrálneho odboru sp. zn. X-131/2013 z 10. septembra 2013 bol zamietnutý návrh sťažovateľa na vykonanie opravy chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“).

Rozhodnutím Okresného úradu Trenčín (ďalej len „žalovaný“) sp. zn. Xo 22/2013-M z 10. januára 2014 boli zamietnuté odvolania sťažovateľa a [REDACTED] (ďalej len „účastník 1“) a súčasne bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 13 S 50/2014-75 z 28. októbra 2015 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 5 Sžr 11/2016-107 z 13. decembra 2017 bola žaloba sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zamietnutá.

Sťažovateľ považuje rozsudok najvyššieho súdu za celkom nesprávny a nezákonný. Tvrdí, že došlo k nesprávnemu zásahu do jeho vlastníckeho práva.

Napriek existencii rozsudku okresného súdu o určení hranice bol návrh sťažovateľa na vykonanie opravy údajov katastra nehnuteľností v súlade s týmto rozsudkom zamietnutý s odôvodnením, že geometrický plán predložený účastníčkou 2 ako vlastníčkou parcely č. 2146/43 nie je podľa názoru správneho orgánu v rozpore s rozsudkom okresného súdu, a preto nebol dôvod tento geometrický plán nezapísať do grafickej časti operátu katastra nehnuteľností, a to s poukazom aj na skutočnosť, že vzniknutý rozdiel medzi súradnicami rohu prístavby vo vlastníctve účastníčky 2 v zmysle jej zakreslenia geometrickým plánom tvoriacim súčasť rozsudku okresného súdu a v zmysle jej zakreslenia geometrickým plánom predloženým účastníčkou 2 je iba 8 cm, čo je odchýlka v povolenej norme.

Podľa presvedčenia sťažovateľa nie je možné tento právny názor akceptovať.

Rozsudkom okresného súdu došlo nielen k určení priebehu hranice medzi príslušnými pozemkami v spoločnom vlastníctve sťažovateľa a účastníka 1 (brata sťažovateľa) na jednej strane a účastníčky 2 na strane druhej, ale aj k polohovému zakresleniu prístavby rodinného domu súp. č. 972 vo výlučnom vlastníctve účastníčky 2. Toto jednoznačne vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je geometrický plán Ing. Š. [REDACTED] z 12. mája 2009. Hranica bola určená práve s ohľadom na postavenie a zameranie prístavby rodinného domu súp. č. 972, keď zateplený roh uvedenej prístavby a jej východný roh predstavujú jednotlivé body spojnice tvoriacej príslušnú hranicu dotknutých pozemkov. Bez zmeny rozsudku krajského súdu nemôže dôjsť v grafickej časti operátu katastra nehnuteľností k zmene polohového zakreslenia prístavby rodinného domu vo vlastníctve účastníčky 2. Všeobecné súdy, ako aj správne orgány preto neoprávneným spôsobom zasiahli do vlastníckeho práva sťažovateľa, keď svojím postupom nad rámec zákonného oprávnenia a kompetencie dodatočne „zlegalizovali“ časť prístavby účastníčky 2, ktorá práve v rozsahu zateplenia v šírke 8 cm zasahuje na pozemok vo vlastníctve sťažovateľa a účastníka 1. Následkom tohto postupu

bol sťažovateľ pozbavený základného práva na ochranu vlastníctva, keďže časť prístavby účastníčky 2 reálne presahuje na pozemok sťažovateľa a účastníka 1.

Nie je pravdivé konštatovanie najvyššieho súdu, podľa ktorého po vyhotovení geometrického plánu Ing. G. ■■■■ nastala žiadna zmena v katastrálnej mape. V skutočnosti totiž podľa mapového podkladu v súčasnosti hranica neprechádza rohmi prístavby, ale vedie mimo. V bode 45-205 (v rozsudku najvyššieho súdu sa nesprávne uvádza 45-62) sa líši o približne 16 cm a v bode 4 o približne 4 cm. Podľa konštatovania najvyššieho súdu po vykonaní zmien podľa geometrického plánu Ing. G. ■■■■ zostal priebeh hranice nezmenený a iba zakreslený pôdorys prístavby sa nachádza pri hranici. Toto konštatovanie preukazuje, že zjavne účelovým meraním podľa geometrického plánu Ing. G. ■■■■ nastala zmena v zakreslení hranice pozemkov, pretože tá má prechádzať rohmi prístavby tak, ako bola zakreslená do vypracovania geometrického plánu Ing. G. ■■■■. Z katastrálnej mapy sa však v súčasnosti dá vysledovať priebeh hranice práve podľa geometrického plánu Ing. G. ■■■■, a nie podľa rozsudkov okresného súdu. V tomto smere si preto najvyšší súd protirečí.

Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 5Sžr 11/2016 zo dňa 13.12.2017 porušené bolo.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 5Sžr 11/2016 zo dňa 13.12.2017 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 390,50 eur, ktorú je Najvyšší sud Slovenskej republiky zaplatiť na účet jej splnomocnenej advokátskej kancelárie do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Z rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Sžr 11/2016-107 z 13. decembra 2017 vyplýva, že sa ním potvrdzuje rozsudok krajského súdu č. k. 13 S 50/2014-75 z 28. októbra 2015.

Popri sťažovateľovi ako žalobcovi bol ďalej účastníkom konania žalovaný a tzv. pribratými účastníkmi konania boli účastník 1 (brat sťažovateľa) a účastníčka 2 (vlastníčka susediaceho pozemku a stavby).

Podľa názoru najvyššieho súdu oprava chýb katastra zakotvená v § 59 katastrálneho zákona je špecifickým právnym inštitútom, ktorého účelom je zabezpečenie súladu medzi skutkovým a právnym stavom, a tým aj zabezpečenie právnej istoty a zákonnosti. Katastrálny zákon zakotvuje možnosť opravy chybných údajov katastra z dôvodu, že kataster ako štátny a verejný informačný systém musí poskytovať pravdivé informácie o nehnuteľnostiach, právach k nehnuteľnostiam, vlastníkoch a ďalších osobách. Správa katastra je povinná opraviť chybné údaje katastra nielen na návrh, ale aj zo svojho vlastného postavenia ako orgánu, ktorý eviduje, chráni a vykonáva dohľad nad správnosťou všetkých zápisov vykonávaných v katastri.

Z administratívneho spisu najvyšší súd považoval za preukázané, že zmeny v údajoch písomnej aj grafickej časti operátu katastra po zápise rozsudku okresného súdu, ktorého prílohou bol znalecký posudok na opravu hranice, ako aj kolaudačného rozhodnutia, ktorého prílohou bol geometrický plán na zameranie prístavby domu, boli vykonané v súlade s predloženými listinami a pri rešpektovaní právnych predpisov vzťahujúcich sa na konanie v zmysle § 59 katastrálneho zákona.

K námietke sťažovateľa, že na pojednávaní okresného súdu konanom 11. novembra 2015 v právnej veci vedenej pod sp. zn. 20 C 176/2013 sa preukázalo, že Ing. G. ■■■ nevedel o právoplatnom rozsudku okresného súdu o určení spornej hranice, treba uviesť, že táto nie je dôvodná, lebo Ing. G. ■■■ vyhotovoval geometrický plán pre účely kolaudačného rozhodnutia stavby rodinného domu, a nie pre zameranie hranice pozemkov. Z obsahu údajov katastra vyplýva, že v platnej katastrálnej mape je hranica medzi parcelami zobrazená tak, ako bol jej priebeh určený rozsudkom okresného súdu. Pre najvyšší súd z toho vyplýva, že po predložení ďalšej verejnej listiny na zápis do operátu katastra, a to kolaudačného rozhodnutia s geometrickým plánom na zameranie prístavby rodinného domu, došlo v platnej katastrálnej mape k vyznačeniu pôdorysu domu súp. č. 972 a v písomnom operáte bola upravená výmera pozemkov vo vlastníctve účastníčky 2 tak, že plocha zastavaná prístavbou bola odrátaná od jej pôvodnej parcely č. 2164/13 a pripočítaná k parcele č. 2146/5. Žiadna iná zmena v operáte katastra, ktorá by sa týkala parcely

č. 2146/7 (vo vlastníctve sťažovateľa a účastníka 1), nebola po predložení uvedených listín v katastri vykonaná.

V tejto súvislosti treba konštatovať, že vyhotovenie geometrického plánu v súdnom konaní o určenie priebehu hranice nie je prekážkou pre vyhotovenie iného geometrického plánu slúžiaceho na zameranie prístavby rodinného domu, ktorá tu síce už existovala v čase vyhotovenia skoršieho geometrického plánu, ale nebola skolaudovaná a vedená v katastri. Rozhodnutie súdu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj geometrický plán na určenie hranice, je totiž pre účastníkov a pre orgány záväzný len pokiaľ ide o určený priebeh hranice medzi pozemkami, ktorý bol vyslovený aj vo výroku súdneho rozhodnutia.

Nebolo zistené, že by v dôsledku zamerania prístavby rodinného domu účastníčky 2 došlo k zmene už predtým do katastrálnej mapy zakreslenej hranice medzi pozemkami určenej na základe rozsudku okresného súdu. Priebeh tejto hranice zostal nezmenený. Jedinou zásadnou zmenou je, že na základe inej verejnej listiny bol zakreslený do katastrálnej mapy pôdorys rodinného domu vo vlastníctve účastníčky 2, ktorý sa nachádza pri takto určenej hranici. Samotná hranica určená súdom však zostala v katastrálnej mape nezmenená, keď pre jej zakreslenie bol záväzný obsah geometrického plánu vypracovaného Ing. Š[REDAKOVANÉ]. Následné zmeny vykonané v katastri záznamom na základe inej verejnej listiny sa tohto predchádzajúceho záznamu nedotkli.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Stážnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ tvrdí, že rozsudkom okresného súdu došlo nielen k určeniu priebehu hranice medzi príslušnými pozemkami, ale aj k polohovému zakresleniu prístavby rodinného domu patriaceho účastníčke 2. Bez zmeny tohto právoplatného rozsudku nesmeli dôjsť v grafickej časti operátu katastra nehnuteľností k zmene polohového zakreslenia prístavby rodinného domu. Keďže sa tak napriek tomu stalo, došlo tým k zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľa dodatočnou „legalizáciou“ časti prístavby, ktorá v rozsahu jej zateplenia v šírke 8 cm zasahuje do pozemku patriaceho sťažovateľovi a účastníkovi 1, čo treba považovať za porušenie označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dodatkového protokolu.

Podľa presvedčenia ústavného súdu najvyšší súd dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetlil, že katastrálne konanie sa týkalo polohového zakreslenia prístavby rodinného domu účastníčky 2 v grafickej časti operátu katastra nehnuteľností a príslušný zápis bol vykonaný v súlade so zákonom. Žiadna zmena v operáte katastra, ktorá by sa týkala parcely č. 2146/7 (vo vlastníctve sťažovateľa a účastníka 1), nebola vykonaná.

Uvedené závery sa nejavia ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené a skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor, sama o sebe bez ďalšieho nezakladá porušenie jeho označených práv.

Rozsudok najvyššieho súdu chápe ústavný súd tak, že katastrálne konanie, v ktorom došlo k polohovému zakresleniu prístavby rodinného domu účastníčky 2 v grafickej časti operátu katastra nehnuteľností, sa nijako netýkalo otázky hranice medzi parcelami č. 2146/7 a č. 2146/13. Rovnako rozsudok okresného súdu č. k. 28 C 126/2017-105 z 28. mája 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 265/2010-144 z 10. novembra 2010, ktorý určoval hranicu medzi uvedenými parcelami, sa nijako netýkal polohového zakreslenia prístavby rodinného domu účastníčky 2 v grafickej časti operátu katastra nehnuteľností, a to bez ohľadu na to, ako bola táto prístavba polohopisne zobrazená v geometrickom pláne znalca Ing. Š. [REDAKOVANÉ] z 12. mája 2009. Predmetom tohto konania bolo totiž určenie hranice medzi pozemkami, a nie ustálenie lokalizácie prístavby rodinného domu účastníčky 2. Katastrálne konanie a súdne konanie sa teda týkali rozdielnych skutočností, keďže predmet týchto konaní bol odlišný.

Inými slovami, možno konštatovať, že v administratívnom konaní, ale ani v konaní v rámci správneho súdnictva sa neriešila otázka, či sa prístavba rodinného domu účastníčky 2 nachádza alebo nenachádza úplne, resp. sčasti na cudzom pozemku, teda na pozemku patriacom sťažovateľovi a účastníkovi 1.

Keďže sťažovateľ tvrdí, že v skutočnosti časť prístavby rodinného domu zasahuje do pozemku patriaceho jemu a účastníkovi 1, má k dispozícii možnosť žaloby podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie rieši problematiku stavby na cudzom pozemku.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2018